

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 grudnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale XVII Karnym - Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Ochocki

Protokolant: praktykant Paweł Chrostowski

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Anny Oszałdowskiej - Kocur

po rozpoznaniu w dniu 08 grudnia 2014 roku

sprawy **R. B.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 178 a § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 28 sierpnia 2014 rok, sygn. akt III K 364/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

Jarosław Ochocki

UZASADNIENIE

Wydanym na posiedzeniu wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2014 r., wykorzystując w trybie art. 335 § 1 k.p.k. możliwość wydania wyroku skazującego bez przeprowadzania rozprawy, Sąd Rejonowy Poznań Grunwald i Jeżyce w Poznaniu (sygn. akt III K 364/14) uznał oskarżonego R. B. za winnego popełnienia zarzucanego mu przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. wymierzając oskarżonemu na podstawie art. 178a § 1 k.k. karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 2 lat tytułem próby.

W pkt. 2 wyroku na podstawie art. 42 § 2 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat.

W ostatnim punkcie orzeczono o kosztach i opłatach, zasadzając je od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa.

Wyrok powyższy, w części dotyczącej kary zaskarżył Prokurator, na niekorzyść oskarżonego i na podstawie art. 438 pkt 2 k.p.k. orzeczeniu temu zarzucił obrazę przepisów postępowania mająca wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 343 § 6 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k. polegającą na nie wymierzeniu, uzgodnionego z oskarżonym środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 300 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym i Pomocy Postpenitencjarnej.

Formułując powyższy zarzut Prokurator, na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. i art. 437 § 2 k.p.k., wniósł o uchylenie wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Prokuratora okazała się zasadna i celowa ale nie jest ona pełna.

Sąd Okręgowy, z uwagi na podniesione przez apelującego uchybienia proceduralne oraz błąd sądu odnośnie kwalifikacji prawnej, zmuszony był do uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania a nie – jak wnioskował Prokurator – do uchylenia zaskarżonego orzeczenia w części dotyczącej orzeczenia o karze.

Jakkolwiek bowiem na wstępie należy się zgodzić z Sądem I instancji, iż zgromadzony w niniejszym postępowaniu materiał dowodowy wystarcza zarówno do przypisania oskarżonemu winy, jak i sprawstwa, to jednak Sąd Odwoławczy uznał, iż zarzut wskazany w apelacji okazał się w pełni uzasadniony i musiał doprowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku, i to tym bardziej, że od samego początku postępowania błędnie zakwalifikowano czyn oskarżonego z art. 178a § 1 k.k., zamiast z § 4 art. 178a k.k. (co uczciwie zauważył w uzasadnieniu sam sąd a quo).

Analiza niniejszych akt, a w szczególności zawartego przez Prokuratora w akcie oskarżenia wniosku o zaniechanie przeprowadzania rozprawy i wydanie wyroku skazującego, jednoznacznie pokazuje, iż rzeczywiście Sąd I instancji wydając zaskarżony wyrok na posiedzeniu nie uwzględnił wniosku Prokuratora złożonego w trybie art. 335 § 1 k.p.k. i orzekł odmiennie. Sąd Rejonowy w motywach zaskarżonego wyroku dostrzegł ów fakt i sam przyznał (k. 38), że nie orzekł świadczenia pieniężnego w wyniku przeoczenia. W konsekwencji Sąd Rejonowy – mimo, że uwzględnił wniosek Prokuratora o wydanie wyroku skazującego – w tym zakresie orzekł nieprawidłowo.

Należy zaś podkreślić, iż instytucje prawne przewidziane w art. 335 k.p.k. i w art. 387 k.p.k. są określane w judykaturze i doktrynie jako tzw. „dobrowolne poddanie się odpowiedzialności karnej”, przy czym w pierwszym przypadku chodzi o skazanie oskarżonego na wniosek Prokuratora bez przeprowadzenia rozprawy, zaś w drugim – na wniosek oskarżonego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego. Oba te uregulowania, chociaż pod pewnymi względami różnią się (np. co do możliwości proponowanego rozstrzygnięcia o karze – w art. 387 k.p.k. przewidziane zostały szersze możliwości sugerowanego rozstrzygnięcia), to jednak w każdym przypadku przewidują, że wniosek o skazanie jest dla danego sądu wiążący, jeżeli go podzieli i zdecyduje o skazaniu oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy (art. 335 § 1 k.p.k.) lub bez przeprowadzania postępowania dowodowego (art. 387 § 1 k.p.k.)

Oczywistym jest, że Sąd nie jest związany porozumieniem stron warunkującym wniosek prokuratora, może go bowiem nie uwzględnić; pozostaje to całkowicie w kompetencji sądu orzekającego. Nieuwzględnienie wniosku o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzania rozprawy (lub postępowania dowodowego) rodzi jednak określone implikacje. Wówczas bowiem Sąd orzekający musi wydać postanowienie o skierowaniu sprawy do rozpoznania na zasadach ogólnych. Takie stanowisko zajął zresztą także Sąd Najwyższy, który w pełni akceptowanym przez Sąd Okręgowy, wyroku z dnia 3 sierpnia 2000 r. w sprawie o sygn. WKN 16/00 (OSNKW z 2000 r., z. 11-12, poz. 101) stwierdził jednoznacznie, iż „sąd jest związany treścią wniosku prokuratora złożonego w trybie określonym w art. 335 § 1 k.p.k. w tym sensie, że potrzeba dokonania jakiegokolwiek zmiany jego treści musi powodować rozpoznanie sprawy na zasadach ogólnych (art. 343 § 5 k.p.k.)” (podobne stanowisko Sąd Najwyższy wyraził także w uzasadnieniach wyroków z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie o sygn. V KK 78/03 – LEX nr 80703 i z dnia 21 marca 2003 r. w sprawie o sygn. II KK 36/03 – LEX nr 78407).

Odnosząc to do realiów niniejszej sprawy stwierdzić więc należy, iż błąd Sądu I instancji w niniejszej sprawie polegał na tym, że chociaż zaakceptował wniosek prokuratora, gdyż zdecydował o rozpoznaniu sprawy bez przeprowadzania rozprawy, to jednak na posiedzeniu orzekł inną karę – bez środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego.

Sąd zatem w sposób ewidentny naruszył owa swoistą „ugodę” zawartą pomiędzy Prokuratorem a oskarżonym, która określała warunki dobrowolnego poddania się odpowiedzialności karnej, a przez to dopuścił się rażącego naruszenia prawa procesowego, stanowiącego skuteczną podstawę apelacji.

Podkreślić należy, iż Sąd I instancji rozpoznając sprawę na posiedzeniu nie mógł zmienić porozumienia nie tylko na niekorzyść oskarżonego, ale również i na jego korzyść. Ewentualna zmiana mogłaby natomiast mieć miejsce na rozprawie (por. cytowane orzeczenia Sądu Najwyższego), a w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy tego nie uczynił.

Reasumując zatem powyższe Sąd Okręgowy pragnie wskazać, iż wskazany przez apelującego zarzut obrazy przepisów prawa procesowego mającej wpływ na treść wyroku okazał się w pełni zasadny. Jednocześnie Sąd zwraca uwagę, że apelujący w ogóle nie dostrzegł błędu sądu poprzez zaaprobowanie błędnej kwalifikacji czynu oskarżonego, a o czym sąd I instancji wspominał w uzasadnieniu swego wyroku.

Oskarżony R. B. był już karany za tożsame przestępstwo. Wyrokiem tego samego Sądu Rejonowego z dnia 18 czerwca 2014 r. oskarżonego skazano za czyn z art. 178a § 1 k.k. na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności oraz orzeczono środki karne, w tym zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres roku. Wyrok ten uprawomocnił się 26 czerwca 2014 r.

Przepis art. 178a § 4 k.k. stanowi, że jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 był wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo za przestępstwo określone w art. 173, 174, 177 lub art. 355 § 2 popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo dopuścił się czynu określonego w § 1 w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Prosta analiza daty prawomocności i daty popełnienia czynu zarzucanego oskarżonemu w niniejszym postępowaniu prowadzi do wniosku, że w chwili dokonania przedmiotowego czynu oskarżony R. B. był już karany za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. oraz dokonał go w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo. Tym samym – jak słusznie wskazuje sam sąd a quo – niniejszy czyn oskarżonego należało zakwalifikować z art. 178a § 4 k.k. W takim przypadku Sąd I instancji nie powinien w ogóle uwzględnić wniosku prokuratora, a sprawę skierować do rozpoznania na zasadach ogólnych. Jak już to podniesiono bowiem wcześniej, w przypadku nieuwzględnienia wniosku Prokuratora (Sąd I instancji miał prawo do tego by wniosku nie zaakceptować), to winien wówczas skierować sprawę na rozprawę.

Uwzględniając zatem apelację Prokuratora zarzucającą obrazę przepisów postępowania karnego mającą wpływ na treść wydanego orzeczenia, poprzez nie wymierzenie oskarżonemu środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 300 zł i dodatkowo mimo ewidentnie błędnej kwalifikacji prawnej, przy rozpoznaniu sprawy w trybie art. 335 k.p.k., Sąd Okręgowy w Poznaniu zmuszony był uchylić zaskarżony wyrok i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu Poznań Grunwald i Jeżyce w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji musi kierować sprawę na rozprawę by rozpoznać ją na zasadach ogólnych, uwzględniając dotychczasową karalność oskarżonego – art. 399 § 1 k.k.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w części rozstrzygającej wyroku.

Jarosław Ochocki